

CONSILIUL SUPERIOR
AL MAGISTRATURII
REPUBLICII MOLDOVA
JUDECĂTORIA COMRAT
Sediul Central

ВЫСШИЙ СОВЕТ МАГИСТРАТУРЫ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
СУД КОМРАТ
Центральный офис

MD-3800, UTA Gagauzia or. Comrat,
str. Lenin 242, tel: 2-37-07

MD-3800, АТО Гагаузия г. Комрат,
ул.Ленина 242, тел: 2-37-07

№ 6065 din "14" 04 2021

Dosar №2c-16/2020

Curtea Constituțională a RM
mun.Chișinău, str.Alexandru Lăpușeanu 28

Judecătoria Comrat Sediul Central, în scopul asigurării examinării cauzei civile nr.2c-16/120 intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva GȚ «Berezean Dmitrii Vasili» privind încasarea sumei, Vă expediază sesizarea Curții Constituționale pe marginea cererii de ridicarea a excepției de neconstituționalitate înaintată de avocatul Ariadna Suveica în interesele pârâtului GȚ «Berezean Dmitrii Vasili».

Anexa: încheierea №2c-16/2020 din 10.03.2021 - 2 file;
sesizarea privind ridicarea a excepției de neconstituționalitate – 4 file.

Judecător al judecătoriei Comrat
Ex. Pucal E. 0(298)-2-38-02

Valeriu Hudoba

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Str. Alexandru Lapușneanu nr.28
Chisinau MD 2004
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

Prezentată în conformitate cu art.135 alin.1) lit a) și lit. g) din Constituția RM

1.) AUTORUL SESIZĂRII:

Berezian Dmitri, fondatorul și conducătorul Gospodăriei Țărănești “Berezian Dmitri Vasili”, reprezentat de avocata Ariadna Suveica (Dodi), în temeiul mandatului anexat în copie la prezenta, adresa pentru corespondență: Ariadna Suveica,

2.) OBIECTUL SESIZĂRII:

Prezenta sesizare are ca obiect controlul constituționalității sintagmei “*precum și terenul pe care a fost efectuată investiția*” din punctul 10 subpunctul 3) al Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 910 din 25 iulie 2016.

3.) CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI:

3.1.) La 16 septembrie 2016, Gospodăria Țărănească “Berezian Dmitri Vasili” a depus cererea nr. 1.2-D/1609UT2302 de solicitare a sprijinului financiar în mărime de 633 969,00 lei pentru defrișarea plantației viticole pe o suprafață de 63,39447, conform Măsurii 1, Submăsura 1.2. “Stimularea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole” din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 910 din 25 iulie 2016.

3.2.) La dosarul de subvenționare nr. 1.2-D/1609UT2302 GȚ “Berezian Dmitri Vasili” a anexat *inter alia* Actul de defrișare a plantațiilor viticole din 12 septembrie 2016, care probează că plantația cu suprafața de 63,3964 ha a fost defrișată și terenul respectiv, ca urmare a defrișării, este pregătit la nivelul de 100% pentru repunerea în circuitul agricol.

3.3.) La 22 martie 2017 GȚ “Berezian Dmitri Vasili” a beneficiat de sprijin financiar în mărime 633 969,00 lei.

3.4.) În urma verificărilor din oficiu a materialelor dosarului nr. 1.2-D/1609UT2302, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a constatat că la 14 decembrie 2018 GȚ “Berezian Dmitri Vasili” a înstrăinat terenurile cu numerele cadastrale indicate în

materialele dosarului de subvenționare, pe care s-a efectuat defrișarea plantației viticole, pentru care a beneficiat de sprijin financiar.

3.5.) Ca urmare, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a acționat în judecată GT“Berezian Dmitri Vasili”, solicitând restituirea subvenției și încasarea dobânzii de întârziere ținând cont de coeficientul inflației și dobânda de întârziere.

Acțiunea în cauză se întemeiază pe prevederile punctului 10 subpunctul 3) și punctului 15 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 910 din 25 iulie 2016.

4.) EXPUNEREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI A CONSTITUȚIEI ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTEI AFIRMAȚII:

Considerăm că este neconstituțională sintagma *“precum și terenul pe care a fost efectuată investiția”* din punctul 10 subpunctul 3) al Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 910 din 25 iulie 2016, care prevede că *sunt pasibili de subvenționare producătorii agricoli, care își asumă obligația/responsabilitatea de a nu înstrăina și/sau transmite în folosință sub nici o formă investiția supusă subvenționării, precum și terenul pe care a fost efectuată investiția (cu excepția moștenirii/sucesiunii în drepturi și obligații), de a nu casa, defrișa sau de a menține plantația multianuală în stare fitosanitară necorespunzătoare tehnologiei de producere, conform perioadelor de timp specificate în prezentul Regulament, precum și să respecte criteriile de eligibilitate în funcție de măsura/sprijinul, din următoarele motive:*

4.1.) LEGISLAȚIA PERTINENTĂ:

Prevederi relevante din Constituție.

4.1.1.) Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

4.1.2.) Articolul 54 Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale,

bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Prevederi relevante din Primul Protocol Adițional la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertatilor Fundamentale

4.1.3.) Articolul 1. Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevazute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

4.2.) ARGUMENTARE:

4.2.1.) Punctul 15 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 910 din 25 iulie 2016 (în continuare: Regulament) prevede că *producătorii agricoli, beneficiari de subvenții, sînt obligați să mențină în vigoare criteriile de eligibilitate de la momentul depunerii cererii de solicitare a sprijinului financiar în decurs de 5 ani în caz contrar beneficiarii de subvenții sînt obligați să restituie suma subvenției, ținînd cont de coeficientul inflației și dobînda de întîrziere, calculată în condițiile legii.*

4.2.1.1.) Unul din criteriile de eligibilitate, reglementat prin punctul 10 subpunctul 3) din Regulament - în care se cuprinde sintagma contestată - este asumarea obligației/responsabilității de a nu înstrăina și/sau transmite în folosință sub nicio formă investiția supusă subvenționării, precum și terenul pe care a fost efectuată investiția (cu excepția moștenirii/sucesiunii în drepturi și obligații).

4.2.1.2.) În opinia noastră, obligarea producătorilor agricoli beneficiari de subvenții să nu înstrăineze și/sau să nu transmită în folosință terenul pe care a fost efectuată investiția, sub sancțiunea obligării la restituirea subvenției, este contrar interesului general și bunăstării economice a țării.

4.2.1.3.) Or, în interesul general al societății și bunăstării economice a țării este ca terenurile agricole să fie valorificate eficient, în vederea sporirii productivității lor.

4.2.1.4.) Interdicția de a înstrăina terenurile pe care s-a făcut investiția, impusă producătorilor agricoli - inclusiv celor care nu dispun mijloace necesare pentru valorificarea în continuare a terenurilor agricole respective (la caz, defrișate) - încurajează producătorii agricoli să nu valorifice terenurile agricole timp de 5 ani din momentul depunerii cererii de solicitare a sprijinului financiar, pentru a evita sancțiunea de restituire a subvenției.

Or, nevalorificarea terenurilor agricole timp de 5 ani este contrară interesului general al societății și bunăstării economice a țării.

4.2.1.5.) În același timp, considerăm că obligarea producătorilor agricoli la restituirea subvenției în cazul înstrăinării terenului pe care s-a făcut investiția, reprezintă o sancțiunea foarte dură, care este contrară prevederilor art. 54 alin. (4) din Constituție, potrivit cărora restrângerea dreptului de proprietate trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o.

6. Expunerea cerințelor autorului sesizării.

Ținând cont de cele expuse și în conformitate cu prevederile art. 135 din Constituție, art. 4 din Codul Jurisdicției Constituționale și art. 4 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, autorul sesizării solicită exercitarea controlului constituționalității sintagmei "*precum și terenul pe care a fost efectuată investiția*" din punctul 10 subpunctul 3) al Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 910 din 25 iulie 2016.

7. Declarația și semnătura:

Autorul declară că circumstanțele de fapt invocate în prezenta sesizare sunt autentice și exacte.

Cu respect,

Ariadna Suveica, avocat

ÎNCHEIERE

10 martie 2021

mun.Comrat

Judecătoria Comrat (sediul Central)

Instanța de judecată în componența

Președintele ședinței, judecător

Grefier

Cu participarea

Reprezentantului pârâtului

Valeri Hudoba

Aliona Gradinar

Ariadna Suveica

examinînd în ședință de judecată publică cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de avocatul Ariadna Suveica în interesele pârâtului GȚ «Berezean Dmitrii Vasili» în cadrul examinării cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva GȚ «Berezean Dmitrii Vasili» privind încasarea sumei,

a c o n s t a t a t :

Pe rolul Judecătoriei Comrat (sediul Central) se află în examinare cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva GȚ «Berezean Dmitrii Vasili» privind încasarea sumei

În cadrul ședinței de judecată avocatul părții pârâte, avocat în bază de mandat Ariadna Suveica a înaintat o cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate. În motivarea cererii a indicat că acțiunea în cauză se întemeiază pe revederile punctului 10 subpunctul 3) al Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.910 din 25.07.2016 (în continuare conform textului Regulament). Este neconstituțională sintagma „precum și terenul pe care a fost efectuată investiția” din punctul 10 subpunctul 3) al Regulamentului, *care își asumă obligația/responsabilitatea de a nu înstrăina și/sau transmite în folosință sub nici o formă investiția supusă subvenționării, precum și terenul pe care a fost efectuată investiția (cu excepția moștenirii/sucesiunii în drepturi și obligații)*, de nu casa, defrișa sau de a menține plantația multianuală în stare fitosanitară necorespunzătoare tehnologiei de producere, conform perioadelor de timp specificate în prezentul Regulament, precum și se respecte criteriile de eligibilitate în funcție de măsura/sprijinul.

A mai declarat că punctul 15 din Regulamentul prevede că, *producătorii agricoli, beneficiarii de subvenții, sînt obligați să mențină în vigoare criteriile de eligibilitate de la momentul depunerii cererii de solicitare a sprijinului financiar în*

decurs de 5 ani în caz contrar beneficiarii de subvenții sînt obligați să restituie suma subvenției, ținînd cont de coeficientul inflației și dobînda de întîrziere, calculată în condițiile legii.

Unul din criteriile de eligibilitate, reglementat prin punctul 10 subpunctul 3) al Regulamentului în care se cuprinde sintagma contestată este asumarea obligației de a nu înstrăina și/sau transmite în folosință sub nici o formă investiția supusă subvenționării, precum și terenul pe care a fost efectuată investiția (cu excepția moștenirii/sucesiunii în drepturi și obligații).

În opinia avocatului, obligarea producătorilor beneficiari de subvenții să nu înstrăineze și/sau nu transmită terenul pe care a fost efectuată investiția, sub sancțiunea obligării la restituirea subvenției, este contrar interesului general și bunăstării economice a țării. Or, în interesul general al societății și bunăstării economice a țării este ca terenurile să fie valorificate eficient, în vederea sporirii productivității lor.

În ședința de judecată reprezentantul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură Maria Timciuc în bază de procură, nu s-a prezentat, însă a depusă cererea privind examinarea în lipsa ei și totodată a solicitat respingerea cererii depuse ca fiind una neîntemeiată.

Audiind părțile pe dosar, studiind materialele cauzei civile instanța de judecată, ajunge la concluzia că cererea înaintată de avocatul Ariadna Suveica în interesele GT «Berezean Dmitrii Vasili» este una întemeiată și urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform art.12¹ din Codul de procedura civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate. Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile. Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei. Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Instanța reține că, potrivit normelor de drept enunțate, sesizarea Curții Constituționale este admisibilă numai în cazul în care actul normativ este aplicat sau urmează a fi aplicat, conform opiniei instanței, în pricina concretă pe care o examinează.

Conform hotărîrii Curții Constituționale nr.15 din 06.05.1997 cu privire la interpretarea art.135 alin.(1) lit.g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate exprimă o legătură organică, logica între problema de constituționalitate și fondul litigiului principal. Ea poate fi invocată ca incident din inițiativa părților sau din oficiu de către instanța de judecată. Elementele principale ale excepției de neconstituționalitate sînt: necesitatea efectuării unui control de neconstituționalitate; existența raportului triunghiular între partea aflată în proces, ale cărei drepturi sau interese au fost eventual lezate printr-o normă neconstituțională, instanța de judecată, în fața căreia se invocă neconstituționalitatea și Curtea Constituțională chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate; obiectul excepției de neconstituționalitate.

În acest sens instanța menționează că în cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate s-a invocat neconstituționalitatea prevederilor punctului 10 subpunctul 3) al Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.910 din 25.07.2016 și anume sintagma „*precum și terenul pe care a fost efectuată investiția*” în sensul corespunderii acestora cu prevederile art.46 alin.(1), (2) și art.54 alin.(2), (4) din Constituția Republicii Moldova.

Totodată instanța conchide că potrivit art.12¹ din Codul de procedura civilă, pentru invocarea excepției de neconstituționalitate, legătura logică și indispensabilă între fondul litigiului și normele de drept ale căror constituționalitate s-a solicitat să fie verificată, este susținut în speță.

În acest sens instanța reține că în sesizare se invocă că norma de drept enunțată contravine după conținut prevederilor art.46 alin.(1), (2) și art.54 alin.(2), (4) din Constituția Republicii Moldova.

Conform art.1 alin.(3) din Constituția Republicii Moldova, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Conform art.4 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

Conform art.7 din Constituția Republicii Moldova, Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Corespunzător, reieșind din faptul întrunirii condițiilor cumulative obligatorii stipulate la pct.82 din Hotărîrea Curții Constituționale din 09.02.2016 pentru a fi posibilă sesizarea Curții Constituționale, instanța conchide de a admite

cererea avocatului Ariadna Suveica în interesele pârâtului GȚ «Berezean Dmitrii Vasili» privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, or în cazul deferit judecării, instanța de judecată se va conduce și va aplica la soluționarea cauzei inclusiv și prevederile punctului 10 subpunctul 3) al Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.910 din 25.07.2016.

În baza celor expuse și în temeiul art.12¹, art.269-270 din Codul de procedura civilă, instanța de judecată,

DISPUNE :

Se admite cererea avocatului Ariadna Suveica în interesele pârâtului GȚ «Berezean Dmitrii Vasili».

Se sesizează Curtea Constituțională privind controlul constituționalității sintagmei din punctul 10 subpunctul 3) al Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.910 din 25.07.2016: „*precum și terenul pe care a fost efectuată investiția*” în sensul corespunderii acestora cu prevederile art.46 alin.(1), (2) și art.54 alin.(2), (4) din Constituția Republicii Moldova”.

Încheierea separat nu se supune nici unei căi de atac, dar poate fi atacată o dată cu fondul cauzei.

**Președintele ședinței,
judecător /semnatura/**

copia corespunde originalului

**Judecătorul judecătorei Comrat
Sediul central**

Valeriu HUDOBA

Valeriu HUDOBA